

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/123

URBROJ: 65-24-8

Zagreb, 29. veljače 2024.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 29. veljače 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu kulture i medija dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek i državne tajnike Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/66
URBROJ: 50301-04/25-24-12

Zagreb, 29. veljače 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu kulture i medija dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek i državne tajnike Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička.

PREDSJEDNIK
3
mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KNJIŽNICAMA I KNJIŽNIČNOJ DJELATNOSTI

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KNJIŽNICAMA I KNJIŽNIČNOJ DJELATNOSTI

Članak 1.

U Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 17/19., 98/19. i 114/22.), u članku 9. stavku 5. riječ: „samostalnu“ briše se.

Članak 2.

U članku 11. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Pravna osoba u čijem je sastavu knjižnica, dužna je prije traženja upisa u sudski ili drugi registar upisati knjižničnu djelatnost u statut.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 3.

U članku 14. stavku 3. riječi: „prethodnog mišljenja Hrvatskoga knjižničnog vijeća“ zamjenjuju se riječima: „mišljenja Hrvatskoga knjižničnog vijeća uz prethodno izvješće nadležne matične razvojne službe.“.

Članak 4.

U članku 17. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

„(3) Za člana upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka osnivač može imenovati osobu koja ima završen sveučilišni diplomski studij ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij ili stručni diplomski studij ili s njim izjednačen studij.

(4) Kada je osnivač ili suosnivač javne knjižnice Republika Hrvatska, članove upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka u ime osnivača imenuje i razrješuje nadležno ministarstvo u čijem je djelokrugu rad knjižnice, sukladno aktu o osnivanju, a kada je osnivač ili suosnivač javne knjižnice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članove upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka u ime osnivača imenuje i razrješuje izvršno tijelo osnivača.“.

Članak 5.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ravnatelja javne knjižnice kojoj je osnivač ili suosnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imenuje i razrješuje izvršno tijelo osnivača, odnosno izvršna tijela više osnivača sporazumno.“.

Stavci 9., 10. i 11. mijenjaju se i glase:

„(9) Ravnateljem javne knjižnice može se, na temelju predloženog četverogodišnjeg plana rada, imenovati osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij ili stručni diplomski studij ili s njim izjednačen studij, položen stručni ispit za zvanje knjižničara, najmanje pet godina rada u knjižnici, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom.

(10) Iznimno od stavka 9. ovoga članka, ako se na ponovljeni natječaj ne javi osoba koja ima propisane uvjete za ravnatelja javne knjižnice, može se na temelju predloženog četverogodišnjeg plana rada imenovati osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij ili stručni diplomski studij ili s njim izjednačen studij, uz uvjet polaganja stručnog ispita za zvanje knjižničara u roku od tri godine od dana imenovanja, te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom.

(11) Položen stručni ispit za zvanje knjižničara u smislu stavka 9. ovoga članka ima i osoba koja je oslobođena polaganja navedenog stručnog ispita na temelju zakona kojima je uređivana knjižnična djelatnost.“.

Iza stavka 12. dodaje se novi stavak 13. koji glasi:

„(13) Ako osnivač, odnosno osnivači ne provedu razrješenje i imenovanje ravnatelja javne knjižnice kojemu je istekao mandat ili ovlast vršitelja dužnosti ravnatelja javne knjižnice, tijelo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada i općih akata javne knjižnice iz članka 44. stavka 1. ovoga Zakona razriješi će dužnosti ravnatelja i imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja bez provođenja javnoga natječaja do imenovanja ravnatelja, odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja od strane osnivača.“.

Dosadašnji stavak 13. postaje stavak 14.

Članak 6.

U članku 24. iza podstavka 8. dodaje se novi podstavak 9. koji glasi:

„- donosi plan digitalizacije u javnim knjižnicama i skrbi o njegovoj provedbi“.

Dosadašnji podstavci 9. do 12. postaju podstavci 10. do 13.

Dosadašnji podstavak 13. koji postaje podstavak 14. mijenja se i glasi:

„- utvrđuje status kulturnog dobra i prestanak statusa kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara te vodi evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra, a koja je sastavni dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.“.

Dosadašnji podstavci 14. do 16. postaju podstavci 15. do 17.

Članak 7.

U članku 37. iza riječi: „neglazbene zvučne snimke“ dodaju se riječi: „(zvučna knjiga i dr.)“ te se briše točka na kraju rečenice i dodaju riječi: „i digitalne preslike knjižnične građe.“.

Članak 8.

U članku 40. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Obvezni primjerak digitalnih preslika knjižnične građe pohranjuje se u sustavima Hrvatske digitalne knjižnice sukladno pravilniku iz članka 7. ovoga Zakona kojim se uređuje zaštita, revizija i otpis knjižnične građe.“.

Članak 9.

U članku 44. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata javne knjižnice kojoj je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture za narodne, specijalne i digitalne knjižnice, a ministarstvo nadležno za poslove znanosti i obrazovanja za školske, visokoškolske, znanstvene i sveučilišne knjižnice, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Knjižnice i pravne osobe u čijem se sastavu nalaze knjižnice uskladit će statut, druge opće akte i rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 11.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dužna je donijeti plan digitalizacije u javnim knjižnicama iz članka 6. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 12.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 17/19., 98/19. i 114/22.), dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 17/19., 98/19. i 114/22.), uređuje se knjižnična djelatnost, osnivanje i prestanak rada knjižnica, ustrojstvo i upravljanje knjižnicama, vrste knjižnica, rad Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i knjižnični sustav Republike Hrvatske te druga pitanja važna za obavljanje knjižnične djelatnosti. Uređuje se upravljanje javnim knjižnicama te se propisuje da su tijela javne knjižnice ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće.

Propisuje se da ravnatelja javne knjižnice kojoj je osnivač ili suosnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imenuje i razrješuje predstavničko tijelo, odnosno predstavnička tijela više osnivača sporazumno. Nadalje, propisuje se da upravno vijeće ima pet ili sedam članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih, znanstvenih djelatnika, pravnih, ekonomskih i financijskih stručnjaka, jednoga bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručno knjižničarsko osoblje iz svojih redova te jednoga člana biraju svi radnici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13. - pročišćeni tekst, 137/15. - ispravak, 123/17., 98/19. i 144/20.), propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim zakonom predlaže se urediti imenovanje, odnosno razrješavanje ravnatelja odnosno dijela članova upravnog vijeća javnih knjižnica kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a imajući u vidu da upravljanje knjižnicama kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave spada u područje obavljanja izvršnih poslova, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan kao odgovorna osoba i zakonski zastupnik jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave imenovanjem predstavnika jedinice u tijela knjižnice preuzima i odgovornost za njihov rad, čime se jača i njegova odgovornost za obavljanje izvršnih poslova.

Nadalje, digitalizacijom kulturne baštine otvaraju se znatno veće mogućnosti za njezinu upotrebu u stvaranju novih proizvoda i usluga, za prevladavanje lokalnih i područnih granica, za međusektorsko povezivanje te za stvaranje kulturnih sadržaja lako dostupnih za ponovno korištenje u obrazovanju, umjetnosti, znanosti i gospodarstvu. Digitalizacija, mrežna dostupnost i dugoročno očuvanje kulturnih sadržaja jesu i bit će nužan preduvjet za pristup tim sadržajima svoj zainteresiranoj stručnoj, znanstvenoj, kulturnoj, poslovnoj i široj javnosti, kao i za promicanje nacionalne baštine, identiteta i raznolikosti u europskom okružju. Stoga se predlaže da Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu donosi plan digitalizacije u javnim knjižnicama i skrbi o njegovoj provedbi.

Osim toga, Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22.), propisuju se novi termini vezani uz vrste studija, te je stoga Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti potrebno uskladiti s ovim propisom, čime će se otkloniti trenutna neusklađenost.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Uređuje se pravni oblik knjižnice u sastavu.

Uz članak 2.

Propisuje se obveza upisivanja knjižnične djelatnosti u statut osnivača.

Uz članak 3.

Uređuje se prestanak i statusne promjene javnih knjižnica i javnih knjižnica u sastavu pravnih osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te privatnih knjižnica.

Uz članak 4.

Uređuje se potrebna razina obrazovanja za članove upravnog vijeća te se propisuje tijelo nadležno za imenovanje članova upravnog vijeća javne knjižnice.

Uz članak 5.

Propisuje se tijelo nadležno za imenovanje ravnatelja javne knjižnice kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te potrebna razina obrazovanja za imenovanje ravnatelja javne knjižnice. Također se propisuje postupak imenovanja ravnatelja u slučaju kada osnivač odnosno osnivači ne obave razrješenje i imenovanje ravnatelja javne knjižnice kojemu je istekao mandat ili ovlast vršitelja dužnosti ravnatelja javne knjižnice.

Uz članak 6.

Propisuje se da Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu donosi plan digitalizacije u javnim knjižnicama i skrbi o njegovoj provedbi. Također, propisuje se da utvrđuje status kulturnog dobra i prestanak statusa kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara te vodi evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra, a koja je sastavni dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Uz članak 7.

Propisuje se da se pod obveznim primjerkom podrazumijeva i digitalna preslika knjižnične građe.

Uz članak 8.

Određuje se da se obvezni primjerak digitalnih preslika knjižnične građe pohranjuje u sustavima Hrvatske digitalne knjižnice sukladno pravilniku kojim se uređuje zaštita, revizija i otpis knjižnične građe.

Uz članak 9.

Ovim člankom razdvaja se nadležnost za nadzor nad zakonitošću rada i općih akata javnih knjižnica prema vrstama knjižnica.

Uz članke 10. do 12.

Uređuju se prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 13.

Ovim člankom se propisuje stupanje na snagu zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 21. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 26. siječnja 2024., donesen je Zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te su predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona upućene sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iznesena u raspravi.

Tekst Konačnog prijedloga zakona izričajno i nomotehnički je doraden sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Tijekom rasprave o Prijedlogu zakona u Hrvatskome saboru zastupnici su iznijeli sljedeće prijedloge koje predlagatelj nije mogao prihvatiti:

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog pojedinih zastupnika (Anka Mrak-Taritaš iz Kluba zastupnica Centra, Građansko-liberalnog saveza i Stranke s imenom i prezimenom; Sabina Glasovac u ime Kluba zastupnika SDP-a; Urša Raukar - Gamulin u ime Kluba zastupnika Možemo!; Damir Bajs u ime Kluba zastupnika Fokusa i Reformista), koji su problematizirali imenovanje i razrješenje ravnatelja i članova upravnog vijeća knjižnica kojima su osnivači ili suosnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te su predlagali da ih imenuje predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naime, na takav je način navedeno pitanje riješeno i u drugim zakonima iz područja kulture tj. da članove upravnog vijeća imenuje izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovakva odredba sadržana je i u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi u kojem je, između ostaloga, uređen djelokrug izvršnog tijela koje imenuje i razrješuje predstavnike jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova.

Zastupnik Emil Daus iz Kluba zastupnika Istarskog demokratskog sabora, problematizirao je potrebnu razinu obrazovanja članova upravnog vijeća. Prijedlog nije prihvaćen imajući u vidu stručnu i nadzornu ulogu upravnog vijeća iz čega proizlazi da članovi moraju imati obrazovanje visoke razine.

Zastupnik Zoran Gregurović iz Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice, predložio je da se i u knjižnicama koje imaju manje od deset zaposlenih imenuje upravno vijeće, pa i s manjim brojem članova nego što je propisano važećim Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Prijedlog nije prihvaćen, s obzirom da je pri imenovanju i određivanju broja članova upravnog vijeća glavni kriterij obim programskih aktivnosti koje knjižnice provode te je stoga ocijenjeno da veće knjižnice s većim brojem zaposlenih i s većim brojem programskih aktivnosti trebaju imati upravno vijeće koje ima ulogu nadziranja provedbe tih programa.

Ostala mišljenja, prijedlozi i primjedbe na Prijedlog zakona iz rasprave na sjednici Hrvatskoga sabora nisu bili izravno vezani uz Prijedlog zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 9.

(1) Javnu knjižnicu kao ustanovu može osnovati Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Privatnu knjižnicu može osnovati druga pravna i fizička osoba.

(3) Više osnivača iz stavka 1. ovoga članka može zajednički osnovati javnu knjižnicu odnosno više osnivača iz stavka 2. ovoga članka može osnovati privatnu knjižnicu, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom.

(4) Javnu knjižnicu mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom.

(5) Knjižnicu u sastavu osniva pravna osoba kao svoju podružnicu odnosno kao svoju samostalnu ustrojstvenu jedinicu.

Članak 11.

(1) Knjižnica se može osnovati ako su, sukladno odredbama standarda za pojedinu vrstu knjižnica, osigurani:

- knjižnična građa
- prostor, oprema i pristup informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji
- sredstva za rad
- rad stručnih knjižničarskih djelatnika
- program rada i razvitka.

(2) Postojanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje rješenjem ministarstvo nadležno za poslove kulture za narodne i specijalne knjižnice, a ministarstvo nadležno za poslove znanosti i obrazovanja za školske, visokoškolske, znanstvene i sveučilišne knjižnice na temelju izvješća knjižnice koja obavlja matičnu djelatnost, najkasnije u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva.

(3) Osnivač knjižnice dužan je pribaviti rješenje iz stavka 2. ovoga članka prije traženja upisa u sudski ili drugi registar.

(4) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 14.

(1) Knjižnica prestaje s radom sukladno odredbama ovoga Zakona i zakona na temelju kojega je osnovana.

(2) Odluku o prestanku i statusnim promjenama javnih knjižnica i javnih knjižnica u sastavu pravnih osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivači mogu donijeti samo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za kulturu za narodne i specijalne knjižnice odnosno ministra nadležnog za znanost i obrazovanje za školske, visokoškolske, znanstvene i sveučilišne knjižnice, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(3) Odluka o prestanku i statusnim promjenama knjižnice iz stavka 2. ovoga članka te privatnih knjižnica mora sadržavati odredbe o zaštiti i smještaju knjižnične građe i knjižnične dokumentacije odnosno o pohrani digitalne knjižnične građe i digitalne knjižnične dokumentacije na temelju prethodnog mišljenja Hrvatskoga knjižničnog vijeća.

Članak 17.

(1) Javna knjižnica s više od deset zaposlenih ima upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće ima pet ili sedam članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih, znanstvenih djelatnika, pravnih, ekonomskih i financijskih stručnjaka, jednoga bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručno knjižničarsko osoblje iz svojih redova, te jednoga člana biraju svi radnici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi.

(3) Za člana upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka osnivač može imenovati osobu koja ima završen diplomski sveučilišni ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(4) Kada je osnivač ili suosnivač javne knjižnice Republika Hrvatska, članove upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka u ime osnivača imenuje i razrješuje nadležno ministarstvo u čijem je djelokrugu rad knjižnice, sukladno aktu o osnivanju, a kada je osnivač ili suosnivač javne knjižnice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članove upravnog vijeća iz stavka 2. ovoga članka u ime osnivača imenuje i razrješuje predstavničko tijelo.

(5) Način izbora članova upravnog vijeća, trajanje mandata, donošenje odluka i druga pitanja u vezi s radom upravnog vijeća uređuju se statutom javne knjižnice.

Članak 20.

(1) Ravnatelja javne knjižnice kojoj je osnivač Republika Hrvatska imenuje i razrješuje ministar u čijem je djelokrugu rad knjižnice, a sukladno aktu o osnivanju.

(2) Ako je Republika Hrvatska suosnivač javne knjižnice, ravnatelja imenuje i razrješuje ministar u čijem je djelokrugu rad knjižnice, uz prethodno pribavljeno mišljenje suosnivača, a sukladno aktu o osnivanju.

(3) Ravnatelja javne knjižnice kojoj je osnivač ili suosnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imenuje i razrješuje predstavničko tijelo odnosno predstavnička tijela više osnivača sporazumno.

(4) Ravnatelj javne knjižnice kojoj je osnivač pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno zajedno s njima druga pravna i fizička osoba imenuje i razrješuje tijelo upravljanja te pravne osobe propisano posebnim zakonom i statutom.

(5) Način imenovanja i razrješavanja ravnatelja iz stavka 3. ovoga članka pobliže se uređuje statutom i ugovorom osnivača.

(6) Javni natječaj za imenovanje ravnatelja iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka raspisuje i provodi upravno vijeće javne knjižnice odnosno osnivač ako javna knjižnica nema upravno vijeće.

(7) Ne raspíše li upravno vijeće javne knjižnice iz stavka 6. ovoga članka natječaj za imenovanje ravnatelja u propisanom roku, natječaj će raspisati osnivač.

(8) Ravnatelj javne knjižnice imenuje se na mandat od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

(9) Ravnateljem javne knjižnice može se, na temelju predloženog četverogodišnjeg plana rada, imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, položen stručni knjižničarski ispit, najmanje pet godina rada u knjižnici, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

(10) Iznimno od stavka 9. ovoga članka, ako se na ponovljeni natječaj ne javi osoba koja ima propisane uvjete za ravnatelja javne knjižnice, može se na temelju predloženog četverogodišnjeg plana rada imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, uz uvjet polaganja stručnog knjižničarskog ispita u roku od tri godine od dana imenovanja, te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

(11) Položen stručni knjižničarski ispit u smislu stavka 9. ovoga članka ima i osoba koja je oslobođena polaganja stručnog knjižničarskog ispita na temelju zakona kojima je uređivana knjižnična djelatnost.

(12) Za vršitelja dužnosti ravnatelja javne knjižnice može se, bez provođenja javnog natječaja, imenovati osoba koja ima obrazovanje propisano stavkom 10. ovoga članka, a na ovu dužnost može se imenovati i osoba koja nije djelatnik javne knjižnice, a najdulje do godinu dana.

(13) Statutom javne knjižnice mogu se propisati i drugi uvjeti za imenovanje ravnatelja javne knjižnice.

Članak 24.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, uz opće zadaće propisane člankom 6. ovoga Zakona, ima i posebne zadaće:

- izgrađuje, organizira, čuva, trajno zaštićuje i čini dostupnom Croaticu, nacionalnu zbirku knjižnične građe
- obavlja djelatnost nacionalnog informacijskog i bibliografskog središta

- obavlja djelatnost središnjeg knjižnično-informacijskog sustava: izgrađuje nacionalni knjižnični katalog, objavljuje tekuće i retrospektivne nacionalne bibliografije, skrbi za izgradnju skupnih kataloga, izgrađuje nacionalnu bibliografsku i normativnu bazu podataka, koordinira nadzor nad primjenom standarda i pravilnika za izradu i razmjenu te uporabu knjižničnih podataka te potiče razvoj knjižničnog poslovanja
- u skladu s odredbama ovoga Zakona, organizira postupanje s obveznim primjerkom
- osigurava dostupnost i korištenje elektroničkih izvora znanstvenih i stručnih informacija za akademsku i znanstvenu zajednicu u Republici Hrvatskoj
- izgrađuje, organizira, čuva i čini dostupnim reprezentativne zbirke inozemnih znanstvenih i stručnih knjiga, serijskih publikacija i ostalih informacijskih izvora
- koordinira izgradnju nacionalnog sustava zaštite, pohrane i trajnog očuvanja knjižnične kulturne i znanstvene baštine u svim pojavnim oblicima
- izgrađuje i organizira Hrvatsku digitalnu knjižnicu
- organizira i vodi stručno usavršavanje knjižničara
- obavlja zadaće središnje matične knjižnice u Republici Hrvatskoj
- promiče hrvatske tiskane i elektroničke publikacije te knjižnične proizvode i usluge
- provodi i potiče znanstveno-razvojna i stručna istraživanja u knjižničarstvu
- utvrđuje svojstvo kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara
- izrađuje nacрте prijedloga standarda za sve vrste knjižnica
- obavlja i druge zadaće sveučilišne knjižnice Sveučilišta u Zagrebu
- obavlja i druge zadaće predviđene ovim Zakonom, drugim propisom i Statutom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Članak 37.

Pod obveznim primjerkom, bez obzira na medij, podrazumijevaju se sljedeće vrste publikacija: knjige, serijske publikacije (novine, časopisi, zbornici radova, godišnjaci i slično), službene publikacije, glazbene zvučne snimke, neglazbene zvučne snimke, glazbene note, zemljopisne i druge karte, slikovna djela (reprodukcije slikovnih umjetničkih djela, plakati, razglednice i slično), multimedija, kompleti, mikrooblici, sitni tisak (brošure, letci, tiskanice, prospekti, katalozi, programi, kalendari i slično), online publikacije (e-knjige, e-serijske publikacije, mrežne stranice i dr.).

Članak 40.

(1) Nakladnik koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj i objavljuje *online* publikacije (e-knjige, e-serijske publikacije, mrežne stranice i dr.) dužan je obavijestiti Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu o postojanju i objavljivanju publikacije i dostaviti metapodatke i građu u formatu propisanom pravilnikom iz članka 39. stavka 7. ovoga Zakona.

(2) Obvezni primjerak iz stavka 1. ovoga članka pohranjuje se u sustavima Hrvatske digitalne knjižnice.

Članak 44.

(1) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata javne knjižnice kojoj je osnivač Republika Hrvatska obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu obavljaju ministarstvo nadležno za poslove kulture i ministarstvo nadležno za poslove znanosti i obrazovanja.

(3) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata knjižnice kojoj je osnivač druga pravna i fizička osoba obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.